

Kvifor musikk – i kvardag og klinikk

Polyfon-konferansen
7. november 2024

Samandrag for plenumspresentasjonar

Innhald

Program for dagen	2
Hvorfor er musikk så viktig for oss mennesker?	3
Etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjeneste (2. utg.)	4
Musikk og helse i barn og unge sin oppvekst: Perspektiv på tverrfagleg samarbeid.....	5
Musikkterapi i tvungent psykisk helsevern – et samspill på kanten?.....	7
Brukermedvirkning i forskning – Forutsetninger for godt samarbeid	9

Program for dagen

Konferansier: Astrid Kvalbein, rektor ved Noregs musikkhøgskole og nestleiar for Polyfons styringsgruppe

09.30-10.00: Dørene opnar – registrering, kaffi & frukt
Posterutstilling i vrimlearealet «Storstuen»

Plenum

10.00-10.30 Musikkinnslag v/ studentar frå Høgskulen på Vestlandet (HVL) og frå Griegakademiet, UiB
Opning v/ rektor Gunnar Yttri, HVL

10.30-11.10 *Hvorfor er musikk så viktig for oss mennesker?*
Nora Bilalovic Kulset (NTNU)
Respons: David Thorarinn Johnson (HVL)

11.10-11.20 Boklansering:
Etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjeneste (2. utg.)
Gro Trondalen (NMH), Torhild Kielland (Høgskolen i Innlandet) & Hans Petter Paulen Solli (NMH)

11.20-11.40 Pause / betjent posterutstilling i vrimlearealet «Storstuen»

11.40-12.20 *Musikk og helse i barn og unge sin oppvekst: Perspektiv på tverrfagleg samarbeid*
Kaja Elise Enge & Charlotte Johannesen (Bergen kommune), Christine Langeland & Merete Hoel Roaldsnes (Møre barne- og ungdomsskule, Ålesund)

12.20-13.00 *Musikkterapi i tvungent psykisk helsevern – et samspill på kanten?*
Oda Dypvik Bjørke & David Galea (Lovisenberg Diakonale Sykehus)

13.00-13.40 Lunsj i kantina

Parallele sesjonar i 5 spor

13.40-15.10 25 minutt pr. presentasjon inkl. spørsmål, 5 minutt forflytning

15.10-15.30 Pause / posterutstilling i vrimlearealet «Storstuen»

Plenum

15.30-16.10 *Brukermedvirkning i forskning – Forutsetninger for godt samarbeid*
Anne Blindheim (Haukeland universitetssjukehus). Etter presentasjonen: paneldiskusjon med Anne Blindheim, Aina Nybakke (Mental Helse), Silje Rasmussen Sandnes (Polyfons Erfaringspanel) & Lars Tuastad (Griegakademiet, UiB). Moderator: Tone Larsen (HVL)

16.10-16.15 Avsluttande informasjon / refleksjon

16.15-16.30 Musikkinnslag v/ representantar frå Polyfons erfaringspanel

Hvorfor er musikk så viktig for oss mennesker?

Plenumspresentasjon

10.30-11.10, Mimes Brønn

Nora Bilalovic Kulset. Foto: BERRE/NTNU.

Nora Bilalovic Kulset er førsteamanuensis i musikkvitenskap og instituttleder ved Institutt for musikk ved NTNU Trondheim. Hun har doktorgrad i musikkvitenskap fra NTNU og tok sin grunnutdanning som musiker ved Rogaland musikkonservatorium (i dag en del av Universitetet i Stavanger). Nora forsker på og har utgitt flere bøker om hvorfor musikk er viktig for mennesker, bl.a. med vekt på musikk og språkopplæring og musikk som hverdagsressurs. Hun er en engasjert forskningsformidler som brenner for å gjøre akademisk kunnskap tilgjengelig og relevant, gjennom blogginnlegg, artikler, bøker og debatter.

Sammendrag

Hvordan kan vi bryte med oppfatningen om at noen er musikalske mens andre er mindre musikalske, slik at vi kan fullt ut bruke musikk som hverdagsressurs for å etablere og bekrefte fellesskap, og på den måten styrke vår psykiske og fysiske helse?

Respons på foredraget

David Johnson (PhD), førsteamanuensis i musikkpedagogikk ved Høgskolen på Vestlandet, Bergen, Norge. Forskningen hans fokuserer på sang med barn i skolen, interkulturell pedagogikk og opprettholdelse av immateriell kulturarv gjennom musikkundervisning. Han er medgrunder av Decolonising and Indigenising Music Education (DIME) Special Interest Group of the International Society for Music Education (ISME) og leder også Singing Maps-prosjektet, et transnordisk initiativ for å opprettholde og fremme urfolk og tradisjonelle nordiske sangpraksis i høyere utdanning. Han er for tiden medforsker i Sånghälsa i skolan-initiativet gjennom Royal Swedish Academy of Music som har som mål å studere hvordan sang kan støtte barns språk og kognitive utvikling.

Etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjeneste (2. utg.)

Boklansering

11.10-11.20, Mimes Brønn

Forfattere

Gro Trondalen, Norges musikkhøgskole
gt@nmh.no

Torhild Kielland, Høgskolen i Innlandet
torhild.kielland@inn.no

Hans Petter Solli, Norges musikkhøgskole
hans.p.solli@nmh.no

Sammendrag

Vi er stolte over å kunne presentere en ny og revidert utgave av *Etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjeneste*. For et par tiår siden var musikkterapistillinger i rus- og psykisk helsefeltet nærmest fraværende i Norge. I løpet disse tiårene har feltet vokst kraftig: Musikkterapi har etablert seg som en kunnskapsbasert praksis med solide forskningsresultat, noe som igjen har ført til anbefalinger i nasjonale retningslinjer, større etterspørsel og opprettelse av mange nye stillinger. En del av dokumentasjonsarbeidet innen rus- og psykisk helsefeltet har involvert 10 rapporter med brukererfaringer og seks dokumentarfilmer, som alle synliggjør den positive virkningen musikkterapi har på folk sine liv og recovery-prosesser. Denne innsikten var avgjørende for den første utformingen av Etableringshåndboka, som ble publisert i 2020. Tilbakemeldinger har vist at Etableringshåndboka har blitt flittig brukt og vært til stor nytte for både musikkterapeuter og ledere ute i praksisfeltene. Samtidig har det tilkommet ny kunnskap, nye retningslinjer og nye arbeidsformer som gjorde at en revisjon var ønsket. Nå, i 2024, har vi revidert Etableringshåndboka, med verdifulle innspill fra musikkterapeuter, fagpersoner, brukere og erfaringskonsulenter. Vi håper boka vil være til god hjelp for studenter, musikkterapeuter, ledere og andre i arbeidet med å implementere musikkterapi i rus- og psykisk helsefeltet i årene framover.

Referanser

Kielland, T., Solli, H. P., & Trondalen, G. (2024). *Etableringshåndbok for musikkterapi i rus- og psykisk helsetjeneste*. Norges musikkhøgskole. 2. utgave.

Trzebinski, M. & Tuastad, L. (2022). En mangesidig recoveryprosess: en metasyntese av evalueringsrapporter om musikkterapi psykisk helse- og rusfeltet. *Musikkterapi*, (1), 8-19.

FILMER om musikkterapi i rus- og psykisk helse: <https://www.rusfeltet.no/kunnskapsbase/musikkterapi-i-behandling/musikkterapi-pa-youtube/>

Musikk og helse i barn og unge sin oppvekst: Perspektiv på tverrfagleg samarbeid

Plenumspresentasjon

11.40-12.20, Mimes Brønn

Frå venstre: Kaja Elise Enge, Charlotte Johannesen, Christine Langeland og Merete Hoel Roaldsnes. Foto: privat.

Kaja Elise Enge og **Charlotte Johannesen** jobbar i Barne- og familiehjelpen (Etat for barn og familie, Bergen kommune), med barn, ungdom og familiar som opplever utfordringar i kvardagen. Charlotte Johannesen er utdanna klinisk vernepleiar og har familierapiutdanning frå RKBU og master i familierapi frå HVL. Ho har spesialisering innan psykisk helse for barn og unge og jobbar som tverrfagleg spesialist i Barne- og familiehjelpen. Charlotte var med i arbeidsgruppa for implementering av musikkterapi i Barne- og familiehjelpen. Kaja Elise Åslid Enge er utdanna musikkterapeut frå Aalborg Universitet. Ho har jobba mykje med barn og unge med fluktbakgrunn og har skrive doktorgrad om dette temaet. Kaja har vore prosjektleiar for utgreiing og implementering av musikkterapi i Etat for barn og familie i Bergen kommune, og jobbar i dag som musikkterapeut.

Christine Langeland er utdanna lektor. Ho har ein erfaringsbasert mastergrad som lærarspesialist i begynnaropplæringa 1.-4.trinn. Ho har lang erfaring frå skulesektoren, både som kontaktlærer for 1.-2.trinn og som avdelingsleiar for 1.-4.trinn. På noverande tidspunkt er Christine kontaktlærer for 2.trinn og teamleiar for 1.-3.trinn ved Møre barne- og ungdomsskule i Ålesund.

Merete Hoel Roaldsnes er utdanna musikkterapeut med ph.d. Ho har dei siste åra jobba med musikkterapi i grunnskulen, både i kommunal og privat sektor. Ho arbeider for tida på Møre barne- og ungdomsskule i Ålesund der musikkterapi er del i skulens arbeid for å fremme helse, trivsel og læring blant elevane.

Samandrag

«Tverrfagleg arbeid» og «tverrfaglege tilbod» er ord og målsetjingar vi ofte høyrer og møter. Sjølv har vi gått det tverrfaglege i møte med stor iver, men også opplevd at det kan vere vanskeleg å få til i ein travel praksiskvardag. I denne presentasjonen vil vi gå inn på ulike nivå av tverrfagleg samarbeid omkring musikk og helse i barn og unge sin oppvekst. Med utgangspunkt i erfaring frå

kommunalt psykisk helsearbeid og frå barne- og ungdomsskole, vil vi sjå nærare på tverrfagleg utvikling av tilbod, tverrfagleg praksissamarbeid, samt kontekstuelle forhold som kan hindre og fremme samarbeid på tvers av profesjon. Vi vil presentere konkrete eksempel, men òg meir overordna perspektiv på korleis ulike tilbod og samarbeidsformer kan klinge saman og fylle ulike behov. Målet er å lage tilbod og system som i størst mogleg grad er relevant for barn og unge og bidreg til ein god barndom.

Musikkterapi i tvungent psykisk helsevern – et samspill på kanten?

Plenumspresentasjon

12.20-13.00, Mimes Brønn

David Galea (foto: privat) og Oda Dypvik Bjørke (foto: Tord Litleskare).

David Galea er overlege ved FACT Grünerløkka i Seksjon Ambulant Virksomhet ved Senter for psykisk helse og rus, Lovisenberg Diakonale Sykehus. Utdannet lege på Malta med videre spesialisering i Storbritannia. Spesialist i Medical Psychotherapy og Voksen Psykiatri. 20 år med erfaring i personlighetsforstyrrelser, psykoterapi, transkulturell psykiatri og behandling av psykose, både poliklinisk og på døgn.

Oda Dypvik Bjørke er musikkterapeut i Seksjon ambulant virksomhet ved Senter for psykisk helse og rus, Lovisenberg Diakonale Sykehus. Hun har jobbet som musikkterapeut i psykisk helse- og rusfeltet siden 2017, og har en bachelor- og mastergrad i musikkterapi fra Aalborg Universitet. Oda er spesielt opptatt av musikkterapi i behandling av alvorlig psykiske lidelser og i traumefeltet. Hun er også stolt medlem av ARRIMT- The alliance for Recovery Research in Music Therapy.

Sammendrag

Oda Dypvik Bjørke og David Galea jobber som henholdsvis musikkterapeut og overlege i FACT Grünerløkka tilhørende Lovisenberg Diakonale Sykehus. Her jobber de med mennesker diagnostisert med alvorlige psykiske lidelser, og da primært psykoselidelser. En del av disse menneskene er underlagt tvungent psykisk helsevern, som vil si at det blir brukt tvang i forbindelse med behandlingen de får (Helsedirektoratet, 2024).

I dette foredraget vil Bjørke og Galea dele erfaringer og refleksjoner rundt det å jobbe tverrfaglig i et FACT-team. De vil fokusere på musikkterapi sin rolle i behandlingsforløp der tvungent psykisk helsevern er til stede. De ønsker å belyse musikkterapi sitt potensiale som behandling for symptomer og tilstander alvorlig psykisk lidelse kan gi, og hvordan dette perspektivet på

musikkterapi noen ganger kan gå på akkord med den recovery -og ressursorienterte tilnærmingen det er tradisjon for i Norge (Norsk forening for musikkterapi, 2024): For hvordan skal man forholde seg til at musikkterapi er med å avdekke sykdomstilstander som fører til videre tvangstiltak? Hva gjør man når brukeren spør om musikkterapeuten støtter at hen blir tvangsmedisinert? Gjennom casehistorier og beretninger fra sin arbeidshverdag håper Galea og Bjørke å kunne bidra med perspektiver og refleksjoner om musikkterapi og dets rolle i tvungent psykisk helsevern – er dette et samspill på kanten?

Referanser

Helsedirektoratet (2024, 30. august). *Bruk av tvang i psykisk helsevern*. <https://www.helsenorge.no/sykdom/psykiske-lidelser/psykisk-helsevern/tvungent-psykisk-helsevern/>

Norsk forening for musikkterapi (2024, 29. august). *Musikkterapi i rus- og psykisk helsefeltet*.

<https://www.musikkterapi.no/arbeidsfelt/2019/6/9/musikkterapi-i-rus-og-psykisk-helsefeltet>

Brukermedvirkning i forskning – Forutsetninger for godt samarbeid

Plenumspresentasjon

15.30-16.10, Mimes Brønn

Anne Blindheim. Foto: privat.

Anne Blindheim har tidligere vært medforsker og jobber i dag som erfaringskonsulent ved Forskningsavdelingen ved Psykiatrisk klinikk, Helse Bergen, der hun blant annet leder Psykoseforskning med erfaringskompetanse, PEK, et brukerpanel som skal medvirke i Bergen Psychosis Research Groups forskningsprosjekter. Hun er opptatt av inkludering, aksept for og hvordan muliggjøre deltagelse og bidrag til tross for utfordringer.

Sammendrag

Hva kan stå i veien for og hva kan fremme et godt samarbeid? Det å skulle samarbeide og skape noe sammen, er noen ganger en utfordring. Enda verre blir det når man har forskjellig bakgrunner og forutsetninger. Vi er stort sett enig i at brukermedvirkning er et gode og at det er nødvendig også i forskningen. Men hvordan kan man få det til å fungere i praksis?

Etter presentasjonen: paneldiskusjon

Med Anne Blindheim, Aina Nybakke (Mental Helse), Silje Rasmussen Sandnes (Polyfons Erfaringspanel) & Lars Tuastad (Griegakademiet, UiB). Moderator: Tone Larsen (Høgskulen på Vestlandet).

Referanser

- Malterud, K. & Elvbakken, K. T. (2020). Patients participating as co-researchers in health research: A systematic review of outcomes and experiences. *Scandinavian Journal of Public Health*. 48(6):617-628. <https://doi.org/10.1177/1403494819863514>
- Davidson, L., Bellamy, C., Guy, K., & Miller, R. (2012). Peer support among persons with severe mental illnesses: a review of evidence and experience. *World psychiatry: official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 11(2), 123–128. <https://doi.org/10.1016/j.wpsyc.2012.05.009>
- Skjeldal, E. (Red.). (2021). *Kritiske perspektiver på brukermedvirkning*. Oslo: Universitetsforlaget.